

Fidoyilik –
Vatanga xizmat demak!

1913-yil aprel oyidan chiqqa boshlagan

2024-yil 6-aprel, shanba,
42 (23.919)-son

**KUN
HIKMATI**
Donishmand
o'zining
donishmandligini
bilmaydi, har bir
a'molini farz deb
o'yaydi

Madaniy tadbirlar boshlandi

Viloyat musiqali drama teatri
da "Samarkand – 2024-yilda
MDHning madaniy poytaxti"
loyihasining tantanali ochilish
marosimi bo'lib o'tdi.

O'zbekiston Respublikasi Madaniyat vaziri Ozodbek Nazarbekov, Rossiya Federatsiyasi prezidentining xalqaro madaniy masalalar bo'yicha maxsus vakili Mixail Shvidkov, MDH ijroiya qo'mitasi guumanitar va ijtimoiy yo'nalishlar departamenti direktori o'rinosari Manuchehr Hojizoda va boshqalar bugungi kunda hamdo'stlafka a'zo davlatlar o'tasidagi savdo-iqtisodiy aloqalar bilan birga madaniy-gumanitar sohalardagi hamkorlik jadal rivojlanayotganini ta'kidladi. 2010-yildan boshlab MDH doirasida madaniy poytaxtlar loyihasining amalga oshirilayotgani bu borada juda katta ahamiyatga ega bo'lgani e'tirof etidi.

Tashkilotga a'zo davlatlar sha-

harlarining madaniy poytaxt deb e'lon qilinishi xalqlarimiz o'tasidagi madaniy aloqalarini yanada mustahkamash, har bir hududning o'ziga xos qadriyat va an'analarini asrab-avaylashga, shuningdek, turizmni rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

Marosimda Samarkand shahar hokimiga Hamdo'stliking madaniy poytaxti faxriy unvonini tasdiqlovchi sertifikat taqdil etildi.

Shundan so'ng Ozarbayjon, Belarus, Qozog'iston, Qirg'iziston, Rossiya, Tojikiston va Turkmanistondan kelgan hamda mamlakatimizning badiiy jamoalar va san'atkorlari tomonidan konsert dasturi namoyish etildi.

Endilikda yil davomida Samarkandda MDH davlatlari madaniyat va san'at namoyandalari ishtirokida ijodiy uchrashuv va tadbirlar, konsertlar tashkil etiladi. Teatrler premeralari, musiqa tanlovleri, mashhur estrada va klassik ijrochilarning gastrol safarları yuushtiriladi.

...Xonaga kirib kelgan probatsiya hisobi-da turuvchi 27 yoshli U.B nohaq ayblanganini ta'kidladi. Uning aytishi bo'yicha, u shunchaki vaziyat qurban bo'lgan.

- Yarim tunda do'stim qo'ng'iroq qilib, ikkitu qoramolini sotmoqchi ekanligini, bozorga olib chiqishga yordam berishni so'radi, - deydi U.B. - U asli boshqa viloyatdan. Jomboyda ijara turib, ishlaydi. Xullas, yordam berishga rozi bo'ldim. U meni katta yo'l yoqasida, mollar ortilgan yuk mashinasida kutib o'tirgan ekan. Bozorga ketayotganimizda ichki ishlar xodimlari ushladi. Mollar o'g'irlangan bo'lib chiqdi. Birinchi marotaba sudlanishim. Onam olamdan o'tgan, dadam xasta. Oilada katta farzandman, ikki ukamni boqishim kerak.

RAQAMLAR QONIQARLI, AMMO...

Joriy yilning fevral oyi yakuni bo'yicha viloyatimizda probatsiya hisobida turgan fuqarolar 8617 nafarni tashkil etmoqda. Shundan 2286 nafari axloq tuzatish ishlari, 1806 nafari ozodlikni cheklash, 901 nafari muayyan huquqdan mahrum qilib, 2 nafari majburiy jamaot ishlari jazosini o'tayotganlar bo'lsa, 94 nafari shartli sinov muddati ta'sir chorasi belgilanganlar. Achinarli tomoni ularning 2190 nafari yoshlar va 45 nafari voyaga yetmaganlardir.

Ma'lumotga ko'ra, o'tgan yili viloyatimizda pro-

Zarafshon

www.zarnews.uz <https://www.facebook.com/zarnews.uz> @zarnews_uz https://twitter.com/zarnews_uz

Samarkand tumanidagi muammolarga yechim izlandi

Samarqand tumani hokimligida viloyat hokimi E.Turdimov boshchiligidagi tegishli boshqarmalar va tuman tashkilotlari rahbarlari ishtirokida hudud ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga to'siq bo'layotgan muammolarni o'rganish va ularni hal etish masalalari muhokama qilindi.

Dastlab tumandagi yo'llarning holati tanqidiy tahlil qilindi.

Nazorat tizimi yo'q. O'zlar僵 bajari-shadi va o'zlar僵 tekshirishadi. Garchi, ta'mirlash ishlarning ham o'z me'yor va standartlari mavjud bo'lsa-da, bunga amal qilinmayapti, - dedi viloyat hokimi. - Asosiyasi, "pul bering, natijani so'ramang", ana shu qabilda tumanda ish olib borilmoqda. Bu borada nazoratni kuchaytirish talabi etiladi.

Tumanda birinchi chorakda budjet daromadlari bo'yicha reja 96 foizga bajarilgan bo'lsa, soliq tushumlar yaxshi emas. Masalan, 776 nafar aylanma soliq to'lovchi bir necha o'nlab kishilarni ish bilan ta'minlagan bo'lsa-da, o'z hiso-

botlarida bir nafarini ham ko'satmagan. Faoliyat yuritayotgan ayrim korxonalar nol hisobot bergan yoki umuman taqdim etmaganchi bo'lgan. Bu omillarning barchasi yashirin iqtisodiyotning rivojlanishiga olib keladi va budgetga pul tushumlarini sezilar darajada kamayitiradi.

Viloyat hokimi tadbirkorlarni qiyayotgan muammolarni tezkorlik bilan hal etish, ishla mayotgan korxonalarini ishga tushirishga ko'maklashish bo'yicha topshirilganlar berildi.

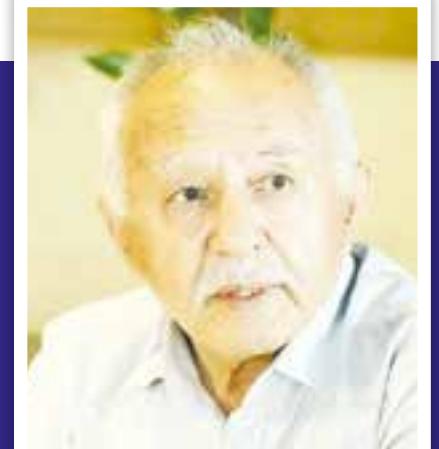
Yig'ilishda maktabgacha va maktab ta'limi muassasalaridagi holat ham muhokama qilindi. 2023-yil yakunlariga ko'ra, tuman ta'lim sifati va samaradorligi bo'yicha viloyatda 13-o'rinni egalladi. 1112

nafar 11-sinf bitiruvchilarining atigi 12,5 foizigina oly o'quv yurtlariga o'qishga kirdi. Ma'lumotlarga ko'ra, tuman tibbiyot birlashmasida nogironligi bo'lgan shaxslarni rehabilitatsiya qilish bo'limi tashkil etilmagan. Ota-onasi xoriga ketgan bolalarga vasiylik qilish masalalari hal etil-magan.

Bundan tashqari, tumanda ijtimoiy nafaqa oluvchilarini qamrab olish 12 foizini tashkil etgan bo'lsa, Shirinobod, Qorasuv, Badal, Nurafshon, Urganji mahallalarida bu ko'rsatkich 18 foizdan yuqori ekani aytildi. Buning sababi shundaki, ijtimoiy nafaqalar bargor daromadiga ega bo'lgan shaxslarga berildi.

Yig'ilishda muhokama qilingan barcha masalalar yuzasidan soha rahbarlarining hisobotlari tinglandi. Samarqand tumani ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatayotgan muammo va kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha zarur chora-tadbirlar belgilandi.

Viloyat hokimligi axborot xizmati.

INDALLOSINI AYTGANDA...

Xurshid DO'ST MUHAMMAD,
O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan madaniyat xodimi,
filologiya fanlari doktori:

- Kuzatuvlar asnosida jamiyatdagi erkinlik, axborot manbalariga e'tibor xususida gapiradigan bo'lsak, zamonaviy o'zbek matbuoti bir yarim asr mobaynida bugungiday erkin bo'lolan emas.

"Ustimdan yozmaganida, ishini bitirib berardim"

Yoxud probatsiya hisobidagi yoshlarning taqdiri nima bo'lyapti?

tiqcha mulozamatdan buni farqlab olish qiyin emas. Biroq Jomboyda bunday bo'ldimi. Biz ish kunini probatsiya xizmati xodimlari bilan birga o'tkazib, ularning kunlik vazifalari ijrosini kuzatish, boradigan manzillari, suhbatalashadigan insonlarini ko'rish imkoniyatiga ega bo'ldik. Probatsiya hisobida turgan yoshlar bilan bevosita suhabat qilib, ularning kayfiyati, qarashlari, rejalarini aniqlashga harakat qildik.

INSPEKTORNI ALDASH OSON EMAS

Mavzuni tuman ichki ishlari bo'limi jamaot xavfsizligi xizmati probatsiya guruhni katta inspektor, mayor Artur Muqumoving xonasida kechgan suhabatlari bilan davom ettirsak.

U.B.ning hikoyasi bir qarashda juda ta'sirli. Ayb-

siz, sharoiti og'ir ekan, deb o'ylastingiz mumkin. Biroq suhbat davomida bizda qator savollar tug'ilди. Misol uchun, jinoyatga qo'l urchan do'sti boshqa viloyatdan bo'lib, ijara tursha, ikki bosh qoramolni qayerda boqqan yoki U.B. sherigi katta yo'l yoqasida, mollar ortilgan tayyor mashinada kutub turgandan shubhalanmaganimi? Bu noaniqliklar xonaga Arthur Muqumov kirib kelib, savol-javobni o'z nazoratiga olgandan keyin aniqlashdi.

- Nega bir necha kundan beri aloqaga chiqmadan, seni topa olmadik? - deya jiddiy ohangda suhbatni boshladi inspektor.

- Pul kerak edi, telefonimni garovga qo'yib, qarz oldim. Tashvishlari bilan yurgandim.

- Moddiy yordam berildi-ku, ishga joylashish uchun yo'llanma ham olding. Nega haligacha ish beruvchi bilan uchrashmading?

- Men yaxshiroq joyni topdim. Unda oylikdan tashqari, kunlik tushumi ham bor.

Tushunishingiz uchun probatsiya hisobidagi fuqarolar belgilangan vaqtarda inspektorlar bilan uchrashib, profilaktik suhbatdan o'tishi kerak. Qolaversa, ularning bandligini ta'minlash maqsadida kambag'allikni qisqartirish va bandlik idorasi tomonidan ishga joylashish uchun yo'llanma beriladi. Inspektorlar nazoratidagi shaxsning ishga kelib-ke-tayotgani, mehnatga munosabatidan xabardor bo'lib turishi kerak. Buning "qahramon" esa na suhabatga kelgan va na ishga joylashgan. Jarayonda aniq bo'ldiki, u bundan oldin ham o'g'rilik jinoyati bilan sudlangan.

(Davomi 3-sahifada) >>>

(Davomi. Boshlanishi 1-sahifada).

Qiziq tomoni, birinchi bor ozodlikka chiqib, probatsiya hisobida turgan vaqt ham o'sha o'zi aytayotgan "soqqali" joyga ishga joylashganligi haqida soxta hujjat tayyorlab, yana eski hunariga qaytgan. Qiziq, u nega bizni aldashga urindi?

— Tumanimizda 398 nafar fuqaro probatsiya hisobida turadi, - deydi A.Muqumov. — Shundan 71 nafari yoshlari. Ulardan 10 nafarinining xulqi o'ta og'ir. Bunday yoshlari nazoratiga qat-tiqroq turmasak bo'lmaydi. Boshqa holatlarda nazoratni shaxsning ijtimoiy-psixologik portretiga qarab tashkil etamiz.

"Ustidan yozmaganida, ishini bitirib berardim"

Yoxud probatsiya hisobidagi yoshlarning taqdidi nima bo'lyapti?

Misol uchun ehtiyyotsizlik oqibatida yo'l transport hodisasini sodir etganlar bor. Ular jinoyatni atay sodir etmagan, kriminogen olamdan yiroq. Ularga o'zi tanlagan ishonchli ish joyiga joylashish uchun ruxsat beramiz. Oyda bir-ikki bor nazorat tartibida uyg'a yoki ish joyiga borib, suhbat qilishimiz mumkin. Ammo jinoyatga qayta-qayta qo'l urayotganlar masalasi boshqacha. O'zingiz guvohi bo'lgan-gizdek, ular nazoratdan qutulish uchun yolg'on voqealarni to'qishdan ham tap tortmaydi. Bunday insonlar bilan ishlash uchun sabr va katta taqriba zarur.

U.B.dan tushuntirish xati olinib, belgilangan muddatda yo'llanmadan ko'sratilgan ish joyiga joylashish bo'yicha tushuntirish berildi. Agar u yana "yo'qolib" qolsa yoki berilgan muhlat ichida ishga joylashmasa, unga belgilangan 1 yili 9 oy axloq tuzatish ishlari jazosi sud tartibida ozodlikdan mahrum qilish jazosiga qaytarilishi bo'yicha ogohlantirildi.

TARTIBNI BUZSA, JAZO CHORASI OG'IRROG'IGA QAYTARILADI

Kuzatib, amin bo'liddiki, suhbatga kelib-ke-tayotqan insonlarning asosiy qismi firibgarlik bilan bog'liq jinoyatlari sodir etgan. Va ularning ba'zilari haligacha odamlarni yoki davlatni aldash ayb ekanligini tushunib yetmagan.

28 yoshida firibgarlik bilan qo'liga tushib, shartli ravishda ozodlikka chiqqan va yana shu jinoyat bilan qamalib, bugungi kunda axloq tuzatish tartibida jazoni o'tayotgan fuqaro bilan suhbatimizdan:

- Bir marta shu jinoyat bilan qo'liga tushgan ekansiz, nega yana firibgarlik qildingiz?

- Bu gal kelishuvda muammo yo'q edi. Agar pul bergen odam sabrsizlik qilib, ustidan yozmaganida, ishini bitirib berardim. Kutishni istamadi, shunga yana qamalib qoldim.

Anglayapsizmi, u aybni o'zida emas, balki uni noqonqish harakatlari natijasini kutmagan fuqaroda deb bilyapti. Hozir u 35 yoshda. Xo'sh, uning dunyoqarashini o'zgartirib bo'ladi? Yoshlikda olimmagan tarbiyani probatsiya inspektori qanday beradi? Ular faqat nazorat qilishi, tartibga chaqirishi mumkindir. Jazo muddati tugaganidan keyin inspektorlarning majburiyati ham tugaydi. U yana shu ishga qo'l urmaydi, deb hech kim kafolat berolmaydi.

Jinoyat ishlari bo'yicha tuman sudiga chaqiruv bo'ldi. Biz ham inspektorga ergashdik. U yerda probatsiya hisobida turgan, biroq o'zini tutish qoidalariiga rioya etmagan fuqaroning

Xatoimdan xulosa chiqarishim uchun yetarli-cha vaqt berildi, deb o'layamay. Endi qonuniy asosda chetga chiqishim mumkin.

- Probatsiya hisobidagi shaxsning ijtimoiy moslashuvini baholashda mehnatga halol munosabatiga alohida e'tibor qaratiladi, - deydi tuman ichki ishlari bo'limi jamoat xavfsizligi xizmati probatsiya guruhi inspektori, mayor Zoid Haydarov. — Shu bois nazoratdagi fuqarolarning ishga joylashishiga alohida e'tibor beramiz. Hokimlik ularning biznes g'oyalarini ham qo'llab quvvatlaydi. Agar ular jazoni o'tash vaqtida vijdoran va halol mehnat qilib, o'zini munosib tutgan bo'lsa, tuzalish yo'liga kirgan, degan xulosa beriladi. Aksi bo'lsa, u bilan ishishsha hamkor tashkilot mutaxassislar jalb qilinadi. Aytish joizki, probatsiya nazoratidan chiqarildi, degani fuqaro nazoratsiz bo'ladi, degani emas. Ular bilan ham yaqin bir-ikki yil ichida aloqada bo'lishga, muammo yuzaga kelsa, ijobji hal qilishga yordam beramiz.

TIZIM ISLOHOTGA MUHTOJ

Tumanga kelganimizda e'tiborimizni tortgan birinchi jihat probatsiya xizmati xodimlarining kamiliqi bo'ldi. Bor yo'g'i 3 nafar inspektora va bir nafar texnik xodim. Texnik xodim kompyuter va kamera bilan ishlashi mumkin, qolgan 3 nafar inspektor nazoratdagi 398 nafar fuqaroning qaysi biri bilan uchrashishga yoki uyiga borib, nazorat tadbirini o'tkazishga ulguradi? Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 14-fevraldagi "Ichki ishlari organlari probatsiya xizmati faoliyatini samarali tashkil etish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlari to'q'risida" qarorida probatsiya bo'linmalariga mutaxassis-psixologlarni jalb etish tizimini yo'iga qo'yish belgilangan edi. Ammo bi'dorada psixologlarni ko'rmasid. To'g'ri, probatsiya xodimlari profilaktika inspektorlari bilan hamkorlikda ishishshi mumkin. Biroq profilaktika inspektorlarning ham yumushi o'ziga yetarli. Ularning yuklamasini oshirish ish samaradorligiga salbiy ta'sir ko'sratishi mumkin.

Probatsiya sohasida qog'ozbozlik haddan ortiq ko'pkede taassurot paydo bo'ldi bizda. Turli grafik va hisobotlar tayyorlash ish kuni tig'iz inspektorlar uchun qo'shimcha yuk bo'layotgandek. Ularning o'zi ham bu muammoni tan oldi. Savol tug'iladi, aslida bu xizmat ilg'or xorij tajribalaridan kelib chiqib joriy qilinmaganmid? Agar shunday bo'lsa, uning faoliyatini ham zamon talablariga mos tarzda tashkil etish zarur. Ular jazoni ijob etish muassasasidan kelgan fuqaro bilan ishish uchun uning "delo"si yetib kelishini kutib o'tirmasligi kerak. Fuqarodan shaxsiy hujjatlari nusxasi, fotosuratini talab qilish ham o'tgan davrning ishi. Aksincha, inspektorlarga nazoratga qo'yiladigan shaxsning ijtimoiy-psixologik portretini u kelmasidan oldin o'rganib chiqish uchun imkoniyat yaratish lozim. Xillas, tizim islohotlarga muhtojo. Va buni kechiktirish o'g'riqibatlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Asqar BAROTOV.

SAYYOR SUDDA...

Albatta, shu kuni bizga duch kelgan shaxslar probatsiya nazoratida turib, ozodlikdan mahrum etish bilan bog'liq bo'lmagan jazolarni o'tab kelayotganlarning kamchiligini tashkil etadi. Berilgan imkoniyatlardan to'g'ri foydalangan va eng muhimi, xatolaridan tegishli xulosa chiqarganlar jazo muddati tuqaymay turib, muddatidan ilgari shartli ravishda ozod etilmoqda. O'tgan yili viloyatimizdan 3528 nafar shaxs shu tartibda jazordan ozod qilingan.

Tumandaligimizda Alisher Navoiy nomli mahalla fuqarolar yig'indida shu masalada sayyor sud bo'lib o'tayotgani aytildi. Unda ishtirok etib, namunali xulqi uchun ozodlikka chiqqan yoshlari bilan suhbatlashdir.

- Bezo'rikil qilganim uchun jazolanganman, - deydi ishi sudda ko'rilib, 11 oy jazo muddati "kesil" gan yoshlardan bira. - Probatsiya hisobidalgimda oshxonada oshpaz bo'lib ishladi.

Probatsiya sohasida qog'ozbozlik haddan ortiq ko'pkede taassurot paydo bo'ldi bizda. Turli grafik va hisobotlar tayyorlash ish kuni tig'iz inspektorlar uchun qo'shimcha yuk bo'layotgandek. Ularning o'zi ham bu muammoni tan oldi. Savol tug'iladi, aslida bu xizmat ilg'or xorij tajribalaridan kelib chiqib joriy qilinmaganmid? Agar shunday bo'lsa, uning faoliyatini ham zamon talablariga mos tarzda tashkil etish zarur. Ular jazoni ijob etish muassasasidan kelgan fuqaro bilan ishish uchun uning "delo"si yetib kelishini kutib o'tirmasligi kerak. Fuqarodan shaxsiy hujjatlari nusxasi, fotosuratini talab qilish ham o'tgan davrning ishi. Aksincha, inspektorlarga nazoratga qo'yiladigan shaxsning ijtimoiy-psixologik portretini u kelmasidan oldin o'rganib chiqish uchun imkoniyat yaratish lozim. Xillas, tizim islohotlarga muhtojo. Va buni kechiktirish o'g'riqibatlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Asqar BAROTOV.

Probatsiya sohasida qog'ozbozlik haddan ortiq ko'pkede taassurot paydo bo'ldi bizda. Turli grafik va hisobotlar tayyorlash ish kuni tig'iz inspektorlar uchun qo'shimcha yuk bo'layotgandek. Ularning o'zi ham bu muammoni tan oldi. Savol tug'iladi, aslida bu xizmat ilg'or xorij tajribalaridan kelib chiqib joriy qilinmaganmid? Agar shunday bo'lsa, uning faoliyatini ham zamon talablariga mos tarzda tashkil etish zarur. Ular jazoni ijob etish muassasasidan kelgan fuqaro bilan ishish uchun uning "delo"si yetib kelishini kutib o'tirmasligi kerak. Fuqarodan shaxsiy hujjatlari nusxasi, fotosuratini talab qilish ham o'tgan davrning ishi. Aksincha, inspektorlarga nazoratga qo'yiladigan shaxsning ijtimoiy-psixologik portretini u kelmasidan oldin o'rganib chiqish uchun imkoniyat yaratish lozim. Xillas, tizim islohotlarga muhtojo. Va buni kechiktirish o'g'riqibatlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Probatsiya sohasida qog'ozbozlik haddan ortiq ko'pkede taassurot paydo bo'ldi bizda. Turli grafik va hisobotlar tayyorlash ish kuni tig'iz inspektorlar uchun qo'shimcha yuk bo'layotgandek. Ularning o'zi ham bu muammoni tan oldi. Savol tug'iladi, aslida bu xizmat ilg'or xorij tajribalaridan kelib chiqib joriy qilinmaganmid? Agar shunday bo'lsa, uning faoliyatini ham zamon talablariga mos tarzda tashkil etish zarur. Ular jazoni ijob etish muassasasidan kelgan fuqaro bilan ishish uchun uning "delo"si yetib kelishini kutib o'tirmasligi kerak. Fuqarodan shaxsiy hujjatlari nusxasi, fotosuratini talab qilish ham o'tgan davrning ishi. Aksincha, inspektorlarga nazoratga qo'yiladigan shaxsning ijtimoiy-psixologik portretini u kelmasidan oldin o'rganib chiqish uchun imkoniyat yaratish lozim. Xillas, tizim islohotlarga muhtojo. Va buni kechiktirish o'g'riqibatlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Probatsiya sohasida qog'ozbozlik haddan ortiq ko'pkede taassurot paydo bo'ldi bizda. Turli grafik va hisobotlar tayyorlash ish kuni tig'iz inspektorlar uchun qo'shimcha yuk bo'layotgandek. Ularning o'zi ham bu muammoni tan oldi. Savol tug'iladi, aslida bu xizmat ilg'or xorij tajribalaridan kelib chiqib joriy qilinmaganmid? Agar shunday bo'lsa, uning faoliyatini ham zamon talablariga mos tarzda tashkil etish zarur. Ular jazoni ijob etish muassasasidan kelgan fuqaro bilan ishish uchun uning "delo"si yetib kelishini kutib o'tirmasligi kerak. Fuqarodan shaxsiy hujjatlari nusxasi, fotosuratini talab qilish ham o'tgan davrning ishi. Aksincha, inspektorlarga nazoratga qo'yiladigan shaxsning ijtimoiy-psixologik portretini u kelmasidan oldin o'rganib chiqish uchun imkoniyat yaratish lozim. Xillas, tizim islohotlarga muhtojo. Va buni kechiktirish o'g'riqibatlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Probatsiya sohasida qog'ozbozlik haddan ortiq ko'pkede taassurot paydo bo'ldi bizda. Turli grafik va hisobotlar tayyorlash ish kuni tig'iz inspektorlar uchun qo'shimcha yuk bo'layotgandek. Ularning o'zi ham bu muammoni tan oldi. Savol tug'iladi, aslida bu xizmat ilg'or xorij tajribalaridan kelib chiqib joriy qilinmaganmid? Agar shunday bo'lsa, uning faoliyatini ham zamon talablariga mos tarzda tashkil etish zarur. Ular jazoni ijob etish muassasasidan kelgan fuqaro bilan ishish uchun uning "delo"si yetib kelishini kutib o'tirmasligi kerak. Fuqarodan shaxsiy hujjatlari nusxasi, fotosuratini talab qilish ham o'tgan davrning ishi. Aksincha, inspektorlarga nazoratga qo'yiladigan shaxsning ijtimoiy-psixologik portretini u kelmasidan oldin o'rganib chiqish uchun imkoniyat yaratish lozim. Xillas, tizim islohotlarga muhtojo. Va buni kechiktirish o'g'riqibatlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Probatsiya sohasida qog'ozbozlik haddan ortiq ko'pkede taassurot paydo bo'ldi bizda. Turli grafik va hisobotlar tayyorlash ish kuni tig'iz inspektorlar uchun qo'shimcha yuk bo'layotgandek. Ularning o'zi ham bu muammoni tan oldi. Savol tug'iladi, aslida bu xizmat ilg'or xorij tajribalaridan kelib chiqib joriy qilinmaganmid? Agar shunday bo'lsa, uning faoliyatini ham zamon talablariga mos tarzda tashkil etish zarur. Ular jazoni ijob etish muassasasidan kelgan fuqaro bilan ishish uchun uning "delo"si yetib kelishini kutib o'tirmasligi kerak. Fuqarodan shaxsiy hujjatlari nusxasi, fotosuratini talab qilish ham o'tgan davrning ishi. Aksincha, inspektorlarga nazoratga qo'yiladigan shaxsning ijtimoiy-psixologik portretini u kelmasidan oldin o'rganib chiqish uchun imkoniyat yaratish lozim. Xillas, tizim islohotlarga muhtojo. Va buni kechiktirish o'g'riqibatlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Probatsiya sohasida qog'ozbozlik haddan ortiq ko'pkede taassurot paydo bo'ldi bizda. Turli grafik va hisobotlar tayyorlash ish kuni tig'iz inspektorlar uchun qo'shimcha yuk bo'layotgandek. Ularning o'zi ham bu muammoni tan oldi. Savol tug'iladi, aslida bu xizmat ilg'or xorij tajribalaridan kelib chiqib joriy qilinmaganmid? Agar shunday bo'lsa, uning faoliyatini ham zamon talablariga mos tarzda tashkil etish zarur. Ular jazoni ijob etish muassasasidan kelgan fuqaro bilan ishish uchun uning "delo"si yetib kelishini kutib o'tirmasligi kerak. Fuqarodan shaxsiy hujjatlari nusxasi, fotosuratini talab qilish ham o'tgan davrning ishi. Aksincha, inspektorlarga nazoratga qo'yiladigan shaxsning ijtimoiy-psixologik portretini u kelmasidan oldin o'rganib chiqish uchun imkoniyat yaratish lozim. Xillas, tizim islohotlarga muhtojo. Va buni kechiktirish o'g'riqibatlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Probatsiya sohasida qog'ozbozlik haddan ortiq ko'pkede taassurot paydo bo'ldi bizda. Turli grafik va hisobotlar tayyorlash ish kuni tig'iz inspektorlar uchun qo'shimcha yuk bo'layotgandek. Ularning o'zi ham bu muammoni tan oldi. Savol tug'iladi, aslida bu xizmat ilg'or xorij tajribalaridan kelib chiqib joriy qilinmaganmid? Agar shunday bo'lsa, uning faoliyatini ham zamon talablariga mos tarzda tashkil etish zarur. Ular jazoni ijob etish muassasasidan kelgan fuqaro bilan ishish uchun uning "delo"si yetib kelishini kutib o'tirmasligi kerak. Fuqarodan shaxsiy hujjatlari nusxasi, fotosuratini talab qilish ham o'tgan davrning ishi. Aksincha, inspektorlarga nazoratga qo'yiladigan shaxsning ijtimoiy-psixologik portretini u kelmasidan oldin o'rganib chiqish uchun imkoniyat yaratish lozim. Xillas, tizim islohotlarga muhtojo. Va buni kechiktirish o'g'riqibatlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Probatsiya sohasida qog'ozbozlik haddan ortiq ko'pkede taassurot paydo bo'ldi bizda. Turli grafik va hisobotlar tayyorlash ish kuni tig'iz inspektorlar uchun qo'shimcha yuk bo'layotgandek. Ularning o'zi ham bu muammoni tan oldi. Savol tug'iladi, aslida bu xizmat ilg'or xorij tajribalaridan kelib chiqib joriy qilinmaganmid? Agar shunday bo'lsa, uning faoliyatini ham zamon talablariga mos tarzda tashkil etish zarur. Ular jazoni ijob etish muassasasidan kelgan fuqaro bilan ishish uchun uning "delo"si yetib kelishini kutib o'tirmasligi kerak. Fuqarodan shaxsiy hujjatlari nusxasi, fotosuratini talab qilish ham o'tgan davrning ishi. Aksincha, inspektorlarga nazoratga qo'yiladigan shaxsning ijtimoiy-psixologik portretini u kelmasidan oldin o'rganib chiqish uchun imkoniyat yaratish lozim. Xillas, tizim islohotlarga muhtojo. Va buni kechiktirish o'g'riqibatlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Probatsiya sohasida qog'ozbozlik haddan ortiq ko'pkede taassurot paydo bo'ldi bizda. Turli grafik va hisobotlar tayyorlash ish kuni tig'iz inspektorlar uchun qo'shimcha yuk bo'layotgandek. Ularning o'zi ham bu muammoni tan oldi. Savol tug'iladi, aslida bu xizmat ilg'or xorij tajribalaridan kelib chiqib joriy qilinmaganmid? Agar shunday bo'lsa, uning faoliyatini ham zamon talablariga mos tarzda tashkil etish zarur. Ular jazoni ijob etish muassasasidan kelgan fuqaro bilan ishish uchun uning "delo"si yetib kelishini kutib o'tirmasligi kerak. Fuqarodan shaxsiy hujjatlari nusxasi, fotosuratini talab qilish ham o'tgan davrning ishi. Aksincha, inspektorlarga nazoratga qo'yiladigan shaxsning ijtimoiy-psixologik portretini u kelmasidan oldin o'rganib chiqish uchun imkoniyat yaratish lozim. Xillas, tizim islohotlarga muhtojo. Va buni kechiktirish o'g'riqibatlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Probatsiya sohasida qog'ozbozlik haddan ortiq ko'pkede taassurot paydo bo'ldi bizda. Turli grafik va hisobotlar tayyorlash ish kuni tig'iz inspektorlar uchun qo'shimcha yuk bo'layotgandek. Ularning o'zi ham bu muammoni tan oldi. Savol tug'iladi, aslida bu xizmat ilg'or xorij tajribalaridan kelib chiqib joriy qilinmaganmid? Agar shunday bo'lsa, uning faoliyatini ham zamon talablariga mos tarzda tashkil etish zarur. Ular jazoni ijob etish muassas

↓ Amir Temur tavalludining 688 yilligi oldidan

“Qayerda tartib va qonun o'rnatilgan bo'lsa, men o'sha yerdaman”

Solnomachilarining yozishicha, Amir Temur turk, arab va eronliklar tarixini chuqur bil-gan. Davlat ahamiyatiga molik har bir ma-salani hal etishda shu sohaning bilmor-lari va ulamolari bilan maslahatlashgan.

Sohibqiron adolatlari bo'lgan uchun unga musul-monlardan tashqari nasroniyalar, zardushtiyalar, buddaviy va boshqa dinlarga mansub kishilar ham sadoqat bilan xizmat qilganimi Ibn Arabshoh o'z asarida bayon etgan. Amir Temur davlat boshqaruvida adolat chegarasidan chiqib ketmaslik uchun yoniga iymonli ikki nafar vazir tayinlagan hamda ularga qaror qa-bul qilishida fikrlarini bildirish vakolatini bergan. Ular Mahmud Shahob Xurosoniy va Nosiriddin Mahmud al-Aromiy edi.

Ikkala vazir doim Temur yonida bo'lib, uning qabul qilgan qarorlarini va harakatlarini nazorat qilishgan. Agar Amir Temurning qarori yoki hukmida vazirlaridan birontasi adolatsizlik alomatlarini ko'rsa, darhol qanday adolatsizlik borligini aytishgan. Balki shuning uchun ham Amir Temur tuzgan ulkan sultanatda boshqa dingga va boshqa elatga mansub bo'lgan xalqlar tonomidan unga qarshi isyon ko'tarilmagan.

Amir Temur "Tuzuk"larida yozadi: "Aziz bolalarim! So'zlarimni yaxshilab qulog'ingizga quyib oling, men dan so'ng mamlakatni boshqarish sizning zimmangiga tushadi. Shuning uchun men o'rnatgan tartib-qoidalarga amal qiling, uning boshqalar tonomidan ham bajarilishini qat'iy nazorat qilib boring. Talonchi, o'g'ri, muttaham, sotqin va o'zini notavon ko'rsatib, tilan-chilik qiluvchilarga qattiq turing! Ularning urchishiga yo'i qo'y mang! Agar shunday qilmasangiz, bor budin-gizdan ajralasiz. Buning o'rniqa payg'ambar avlodlarini ardoqlang, olimlar, shoirlar va hunar ahliga homiylik qiling!".

Amir Temur o'z sultanatini islam dini asosida bosh-qargan. Chunki u iymon bor joyda adolat bo'lismeni, adolat bo'lgan joyda qonun ustuvor bo'lishini, qonun ustuvor bo'lgan joyda mansabni sisieste'mol qilish uchun muhit bo'imasligini yaxshi bilgan. Saltanatda mansabni sisieste'mol qilish, yetimlar va nochorlarning haqini yeyish, pora olish axloqqa zid hisoblanib, jazo-ga loyiq, deb topilgan.

Boshqaruv tizimida amoldorlarning salohiyatiga qarab mansab berilib, mutaxassislarini tanlashda ularga keng erkinlik berilgan. Masalan, "Dinga rivoj berishda qo'llagan birinchini tuzukim shu bo'ldiki, say-yidlar orasidan layoqatli bittasini ahli islomga boshliq – sadr etib tayinladim. Tamom vaqflarni boshqarish va nazorat qilish uchun mutavalli tanlashni, har bir shahar va viloyatda qozi, mutifiy, muhtasib tayinlashni uning o'ziga havola qildim. U sayyidlar, ulamo, shayxlar va boshqa arboblariga suyurg'ol belgilab, har birining vazifasini tayin qilsin", deydi.

Davlat boshqaruvining yuqori bo'g'indina bevosita ishtirok etadigan amoldorlarni, ayniqsa, vazirlarni mansabga tayinlashda quydagi sifatlarga tayangan: "...Vazirlar to'rt sifatga ega kishilardan bo'lislari lozim; birinchisi - aslik va toza nasllik, ikkinchisi – aql, farosatililik, uchinchisi – sipoju raiyat ahvoldidan xabar-dorlik, ularga nisbatan xushmuomalalik, to'rtinchisi – sabr-chidamlik va tinchliksevarlik".

Bugungi kunda ko'pchilik aslik va toza nasllik deganida yuqori amoldor hamda katta moddigi boylikka ega bo'lganlarni tushunishi. Lekin u davr axloqiga asosan ota-onha avlodida nokaslar, o'g'rilari, xoin-lar, sudxo'rlar, laganbardorlar, firibgarlar, kazzoblar bo'Imaganligi, iymonli, insoniy sifatlar bilan ulg'aygan kishi nazarda tutilgan.

"Tuzuk"da "Kamolotga erishgan vazir ulkim, davlat

muomalalarini tartibga keltirib, mulkiy va moliyaviy ishlarni to'g'rilik bilan, asli-naslasi tozaligini ko'rsa-tib, ajoyib tarzda bajaradi. Olgulik joyidan olib, bergulik yerga beradi. Ruxsat etuvchi va taqiqlovchi buyruqlarida uning asligi bilan toza naslligi ko'rinih turadi. Hech kimga dushmanlik va jabr-zulm qilmaydi. Xoh sipohdan, xoh raiyatdan bo'lsin, har kimning nomini yaxshi so'zlar bilan tilga oladi. Birovdan yomonlik axtarmaydi, aytalsalar eshitmaydi.agar birov-dan yomonlik ko'rgan bo'lsa, unga nisbatan shunday muomal qiladi, u oxiri yomonligidan qaytadi. O'ziga yomonlik qilgan odamga nisbatan shunday yaxshilik qiladi, u oxiri oldiga bosh egib keladi", deb yozilgan.

Birovlarga jabr-zulm qiladigan, hasadchi, o'ziga yoqmagan kishilarni mansabidan foydalanih yo'qotish payiga tushgan, g'iyabchi, ig'vogar, axloqi past va gap tashuvchilar vazirilash lavozimiga tayinlanmagani. Chunki qora ko'ngilli, poraxo'r, ko'zi och, laganbardor odam vazirlik qilsa, saltanat tez orada qulashini Amir Temur yaxshi bilgan.

Ishonch bildirilgan amaldorga to'rt imtiyoz – ishonch, e'tibor, ixtiyor va qudrat in'om etilgan. Bundan tashqari, Sohibqiron saltanat hududining barcha nuqtalarida sodir etilayotgan huquqbuzarlik (ko'ngilsizlik) to'g'risida unga vaqtida xabar yet-kazib turishlari uchun tuzukda shunday belgilaydi: "... Har el va har shaharda sipoh va raiyat orasi-da urf-otatlarga oid janjallli ishlar haqida menga ma'lumot berib tursin, deb adolat amirini tayin-ladim".

Amir Temurning adolatliligi muhtoj, nochor fuqarolarga yordamida ham aks etadi. Ma-salan, kasb-hunar, ma'rifat aholiga saltanat korxonalaridan yumush berdirgan, dehqonlar va raiyatdan qaysi biniring dehqonchilik qilishga qurbi yetmay qolgan bo'lsa, unga dehqonchilikl uchun zarur urug', asbob tayyorlatib berdir-gan. Biror muhtojning yoki qurbi yetmaydigan fuqaroning uy-imorati buzilib, tuzatishiga qurbi yetmasa, saltanat tonomidan ta'mirlanib berilgan. Bilagida kuchi bor faqir miskinlarga xohishlariga qarab ish berilgan. Sarmoyasi qo'lidan ketib qolgan savdogarlarga o'z sar-moyasini qaytadan tiklab olish uchun xazina-dan yetarli miqdorda oltin berdirgan.

Saltanatida kuchli taftish va nazorat o'r-nabit, amoldorlarning mansabini sisieste'mol qilishiga yo'i qo'yagan. Masalan, har kuni devonxonada to'rt vazir hozir bo'lgan hamda chegara yerlarda, zabt etilgan mamlakatlar da uch vazirdan iborat davlat hay'ati tuzil-gan. Ularning zimmasiga mazkur yerlarda moliyaviy muomalalarini va keladigan daro-madlarni boshqarish yuklatilgan.

Ariza va murojaatlar bo'yicha bir kishi arzbegi etib tayinlangan. Uning zimmasiga sipoj, raiyat va arz-dod qilib keluvchilar ning ahvolini, mamlakatning obod-xarobligini, muhim ishlardan qaysi biri bit-gan-bitmaganligini Amir Temurga yetkazib turish yuklatilgan edi. Undan tashqari, saltanatning har bir idorasida bo'ladijan kirim-chiqimlari, kundalik xarajatlarni yozib borish uchun bir koticib tayinlangan.

Har bir shahar va qishloqqa kutvol tayinlangan, uning vazifasi sipoju raiyatga soqchilik qilish bo'lgan. Savdo karvonlarining xavfsizligini ta'minlash uchun davlat hududining barcha yo'llari nazoratga olinib, zabitlar va kuzatuvchilar belgilangan. Ular yo'llarni qo'riqlab, yo'lovchilarni, savdogarlarni, mosufarlarni kuzatib, mol-mulki va boshqa narsalarini manzildan-manzilga yetkazib qo'yishgan.

"Tuzuk"da shunday deydi: "Binobarin, saltanatimning eng chekka ovulida tartib va qonun o'rnatilgan bo'lsa, demakki, men o'sha yerda bordekmam. Shuning uchun ham hokimiyatni qo'lg'a kiritgan kunimdan shu paytg'a qadar, hozir mana shu satrlarni yozayotgan daqiqalargacha nimaqni qilgan bo'Isam - barchasini qonun doirasida qildim".

T.MAMATOV,
Kichik mutaxassislarini tayyorlash
markazining katta o'qituvchisi.
N.MAMATOVA,
SamDTU ftiziatriya kafedrasini
o'qituvchisi.

Gazeta O'zbekiston matbuot va axborot agentligining Samarcand viloyat boshqarmasida 2012-yil 30-martda 09-01 raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr 100. Indeks 438. 12 746 nusxada chop etildi. Buyurtma 183. Hajmi 2 bosma taboq, bichimi A-2
Gazeta haftaning seishbana, payshana va shanba kunlari chiqadi.
QABULXONA: (66) 233-91-51, REKLAMA VA E'LONLAR: (66) 233-91-56
BO'LIMLAR: (66) 233-91-57, 233-91-58, 233-91-59, 233-91-61
MANZILIMIZ: 140100, Samarcand shahri, Ulug' Tursunov ko'chasi, 80-uy, Matbuot uyi.

MUASSIS: Samarcand viloyati hokimligi

Bosh muharrir: Farmon TOSHEV

Gazeta O'zbekiston matbuot va axborot agentligining Samarcand viloyat boshqarmasida 2012-yil 30-martda 09-01 raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr 100. Indeks 438. 12 746 nusxada chop etildi. Buyurtma 183. Hajmi 2 bosma taboq, bichimi A-2

Gazeta haftaning seishbana, payshana va shanba kunlari chiqadi.

QABULXONA: (66) 233-91-51, REKLAMA VA E'LONLAR: (66) 233-91-56

BO'LIMLAR: (66) 233-91-57, 233-91-58, 233-91-59, 233-91-61

MANZILIMIZ: 140100, Samarcand shahri, Ulug' Tursunov ko'chasi, 80-uy, Matbuot uyi.

IKKI YORTI – BIR BUTUN

Ochig'i, xalq orasida ko'p ishlatali-digan ushbu iborani kamina faqat er-xotingga tegishli, deb o'ylab yurardim. "Biri kam dunyo" iborasida ham taqdirdira qandaydir kemtigi bor kishini tasavvur etardim.

Sinchiklab o'ylab qarasam, fanodagi barcha holat yoki jonzon butun bo'lmash ekan. Ular o'z juftini topgandagina butun holga kelar ekan. Masalan, dengizga qirg'oq, insonga do'st, osmon bulut, burugut tog' va hokazo.

Binobar "cho-pon-cho'lq", "ho'l-quruq", "yaxshi-yomon", "tovoq-qoshiq", "aql-faro-sat", "ko'rpa-yostiq", "ta'l'im-tarbiya" degan juft so'zlar biri qarama-qarshi, biri o'xshash bo'lgani bilan bejiz yaratilmagan.

Taniqli shoir, ustoz Usmon Azim bir she'rda "Bu olam-ku manim ko'nglim yarim etdi, Yarmi bilan kuylasam ham olam to'lar", deb yozgani hayotiy haqiqat bu! Ochun "butun"dagi ana shu noqobil "yarimta"lar a'molidan ozor chekadi. Misol uchun, gu-gurt yoqadigan narsa topilmaydi yoki aksincha, gugurt kerak bo'Imagan narsani yoqib yuboradi. Farosat bo'Imasa, ilm ish bermaydi, bahorgi bulut yog'may, yozgi bulut esa jala bo'lib dog'da qoldiradi.

Aristotelning yozib qoldirishicha, qonunlarni hazm qilish ham yarimga- yarim, hamma birdeq qabul yoki riyoq qilmas ekan. Ikki ko'ngil birlash-ganda, agar birortasi so'zida turmasa, oila vayron bo'ladi. Kimdadir Rahmon, kimdadir Shayton ustunlik qiladi. Fikrda, nuqtai nazarda, manfaatda "yarim" tomonning kibri, o'jarligi, nafsi jamiki nizo va urushlarga sabab bo'layotir. Ehtimol, shuning uchundur dunyo bo'lib, haligacha bir butun bo'Imagan.

Nazarimda, butunlikka jismonan qarash no-to'g'ri. Ne-ne bardam, to'rt muchasi sog' odamlar birovning aqli, birovning muruvvati bilan kun ke-chiriyapti. Ikki qo'li yoki ikki oyog'i yo'q kimsalar

mehnati bilan nasabasini butun qilyapti. Darvoqe, oqil kishiga butun nasiba degani bir qultum suv, yarimta emas, hatto bir burda non ham bo'lishi mumkin.

Adolat, haqiqatning ham "butun"ini ko'rmadim. Murosal madora yo'q joyda har kim o'zining adolati, haqiqatini talab qilish bilan ovora. Murosa yo'q joyda hatto sevishgan ko'ngillarga ham darz ketadi.

"Butun"ni ushlab turadigan murosa - bu bi-rovning oldida "past ketish" ham emas, qulluq qilish yoki kechirish ham emas. Bu avvalo, odamni yomon ko'rmaslik, har bir harakat yoki so'zing oqibatini oldindan ko'ra bilish. Bu - aqli, farosat bo'lgiga shukr qilish va bu xislatlarni ishga solish.

Shu o'rinda aytish kerakki, ba'zan mayda-chuydalarga e'tibor bermaslik, kechirilmilish ham "butun"ning bo'linishiga yo'li qo'ymaydi. Lekin buning uchun juda katta qalb, sabot kerak. Afuski, dunyodagi nizo, urush-janjallar tufuli bunday fazilatlar bugungi kunda noyob bo'lib qolganini ko'rsatmoqda.

Yashirib o'tirmayman, gapni uzoqdan olib keli-shim, shoirona qilib gapirishimdan asl maqsadim ham Sizlarga ikki tontining qo'shilishidan ko'ra bir butunning bo'linib ketishi ko'payib borayotganini aytish edi.

Azizlarim, mumkin bo'lgan joyda bag'rimiz keng qilib, bir-birimiz bilan murosa qilishga odatlayaylik.

SOYADAN SUYANCHIQ BO'LMAYDI

Darhaqiqat shunday, chunki har qanday soya ham vaqtinchalik. Misol uchun, daraxt soyasida oftob yoki yog'ingarchilikdan saqlanish uchun foydalanasiz. Obro'li odam soyasidan ham. Birov ishni bitirish uchun birovning nomidan bir mara foydalanasiz, xolos. Bu hol darrov oydinlashadi, negaki odamlar soyasi borlar talabchan ekanini, har narsaga aralashmasligini yaxshi bilishadi. Qolaversa, soyada qolib ketish ham sizga hech narsa bermaydi.

Farmon TOSHEV.

Shaharning Ochchildimurod Miry mahallasidagi "Qalandarxon" masjidini ta'mirlash-tiklash ishlari uchun esa 950 million so'm mablag' ariatilgan, biroq ishlar to'xtab qolgan. Shahardagi ikkita madaniy meroz obyekti X.Qurban mahallasi huddidagi Yangi masjid va Ko'chhasir mahallasiagi XX asrda qurilgan 8-umumta'lim maktabi binosi (avalgi tibbiyot bilim yurti) avariya holatida va binolarni qayta tiklash imkon bo'lmagan bois moddigi madaniy merozsning ko'chmas mulk obyektlari milliy ro'yxatidan chiqarish bo'yicha Madaniy meroz agentligiga taklif berilgan.

Ayni paytda shahardagi "Sarimozor guzar", "Muhammad Naqibbek", "Te-girmonboshi" masjidlari, Eshon mozor maqbarasi va Arabxon mahallasidagi fuqarolik inshooti ham yo'qolib ketish xavfi ostida turibdi.

Fazliddin RO'ZIBOYEV.

SHU OYDA TAVALLUD TOPGANLAR

12-APREL

MUROD Muhammad Do'st – 1949-yilda Nurobod tumanida tug'ilgan. Yo-zuvchi va jamoat arbobi.

Zulayho NORQULOVA – (1937-2015) Paxtachi tumanida tug'ilgan. Mehnat qahramoni.

Ahtam O'ROLOV – 1947-yilda Qo'shrabot tumanida tug'ilgan. Arxitektura fan-lari doktori, O'zbekistonda xizmat ko'satsagan yoshlar murabbibi.

13-APREL

Navbatchi muharrir:

A.SHERXOLOV.

Navbatchi:

D.TO'XTAYEV.